

YEŞİLYURT MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BÜROSU

Okullarımızda İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi

BAHÇE GİRİŞİ VE BAHÇE

- Giriş-çıkış kapısı caddeye ya da araç geçişinin yoğun olduğu sokağa açılan okul önlerinde, araç hız kesiciler yerleştirilmelidir.
- Öğrencilerin, bahçe çıkış kapısından caddeye ani ve kontrolsüz çıkışlarını önlemek için yaya kaldırımını kenarında korkuluk şeklinde bariyer oluşturulmalıdır.
- Bahçe Kapısının sürekli kontrol edilmesi ve görünen tehlikeli durumun hemen giderilmesi. Raylı kapılarda raydan çıkmayı veya uzuv sıkışmasını önleyici tertibat kurulması gereklidir.
- Otomatik kapının bulunması durumunda, kapı sensöründen kaynaklanan bir kazaya sebebiyet verilmemesi için sensörün kontrol ve gözetim altında tutulması gereklidir.
- Tüm yükseltilmiş yollar, merdiven, sahanlık ve balkonlar ile galeri boşluklarına bakan yerlerde tirabzan, korkuluk veya parapet üstü tirabzan bulunmalıdır. Tirabzan, korkuluk veya parapetlerin net yükseklikleri 110 cm olmalı, tirabzanlar yatay elemanlarla değil, tırmanmaya olanak vermeyen düşey elemanlarla oluşturulmalıdır. Dikey çubukların ara boşlukları bireylerin kafasının geçmeyeceği sıklıkta olmalıdır. Bütün tirabzanlarda kaymayı engelleyici detaylar bulunmalıdır. Duvar gözetim altında tutulmalı, tahribat olması durumunda hemen müdahale edilmelidir. Bahçe korkuluk ve tutamaklarda paslanmaya karşı önlem alınmalı, hiçbir noktası sivri ve keskin olmayacak şekilde yuvarlatılmalıdır. Bahçe parmaklıkları veya çitleri tırmanılmayacak şekilde yapılmalı ve yatay eleman bulunmamalıdır.
- Peyzaj düzenlemesinde, ağaca tırmanarak okul katlarına veya çatıya çıkmayı kolaylaştırıcı düzenlemeler bulunmamalıdır.
- Bahçe zemini kış aylarında buzlanmaya, kaymalara karşı uygun araç gereçle temizlenmelidir.
- Okul ve bahçesinin daima yeterli aydınlıkta tutulması için gerekli bina ve dış aydınlatma üniteleri oluşturulmalı, okul saatleri dışında da bina emniyeti için giriş kapıları ve binaya girilebilecek zayıf noktalar ses ve kamera sistemi ile güvenlik altına alınmalıdır.
- Okullarımızda her türlü güvenlik önlemleri alınarak okul içerisinde yabancı şahısların bulunmasına müsaade edilmemeli. Şüpheli kişi ve paketlere karşı dikkatli olunmalı.
- Okul bahçesinde bulunan her türlü oyun, spor araç ve gereçlerinin (kale direkleri, potalar, aydınlatma...) sağlamlıkları kontrol edilmeli tehlike arz etmemeli.
- Rögar, fosseptik çukurunun korunaklı olması, ihata duvarlarının ve korkulukların kullanım amacına uygun standartlarda olması, kontrolsüz giriş ve çıkışlara izin vermemesi ve tehlike arz etmemesi sağlanmalıdır.
- Fırtınalı havalarda çatıda veya duvarlarda düşebilecek kiremit, baca kapağı, anten, sac, sokak lambası v.b. sağlanmalıdır. Binaların kaplama ve sıvaları kontrol edilmeli gevşek kısımlar tamir edilmelidir.
- Bahçe zemininde takılıp düşmeye neden olacak girinti ve çıkıntılar olmamalıdır. Ayrıca sivri uçlu çıkıntılar varsa temizlenmelidir.
- Bahçe düzensiz istiflenmiş malzemelerden arındırılmalıdır.
- Park alanı çalışanların güvenli bir şekilde park edecekleri şekilde düzenlenmeli. Araç ve yaya yolları işaretlenmeli, araç ve yaya yolu ile araç park yeri ayrılmalı. Mümkünse bahçeye servis ve araç alınmamalıdır. Alınması halinde görevlilerce gözetilmelidir. Ayrıca acil durumlarda toplanma bölgesine kaçışlar engellenmemeli, itfaiyenin çalışmasını engellememeli. Ziyaretçi araçları içeri alınmamalıdır.

ENGELLİ RAMPALARI VE ASANSÖRLERİ

- Engelli rampalarının rampa genişliği minimum 90cm olmalıdır.
- Rampaların yüzeyleri sert, stabil, kaymaz ve çok az pürüzlü malzeme ile kaplanmalıdır.
- Dış mekanlardaki korkuluklar, emniyet bakımından rampa başlangıç ve bitiminde 45 cm daha devam etmelidir. 20cm den daha fazla kot farkı varsa her iki tarafa korkuluk yapılmalı. Tekerlekli sandalye kullananlar için korumasız tarafa en az 5cm yüksekliğinde koruma bordürü yapılmalı.
- Eğimler, tekerlekli sandalye kullanıcıları ve bastonlu kişilerin rahat ve güvenli geçişini sağlamalıdır.

BİNA GİRİŞİ VE BİNA

- Binaların kaplama ve sıvaları kontrol edilmeli, gevşek kısımlar tamir edilmelidir. Dış cephedeki mermer, fayans vb. gibi kaplamaların sökülmesi gereklidir.
- Okul giriş ve iç merdiven basamakları mutlaka kaymaz bantlarla kaplanmalı, ayrıca bahçe ve giriş merdiven basamakları kış aylarında kaymaz halı ile kaplanmalı ve halı kaymaması için sabitlenmelidir.
- Merdiven korkuluk ve tırabzanlarının sağlamlıkları sürekli kontrol edilmelidir. Merdiven parapetleri yükseklikleri 90 cm den ve korkulukların yükseklikleri boşluk olan tarafına en az 110 cm yüksekliğinden az olmamalıdır. Merdivenlerin duvar tarafına da 90 cm yüksekliğinde küpeşte yapılmalıdır. Korkuluklar, kaymayı, düşmeyi, tırmanmayı engelleyecek, hiçbir noktası sivri ve keskin olmayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Deforme olmuş zemin tamir edilmelidir. Zemin temizlenirken kaygan olduğunu belirten uyarı işareti konulmalı temizlendikten sonra ıslak bırakılmamalı, hemen kurulanmalıdır.
- Dersliklerde pencere açılımı kaza riskini en az düzeye indirecek kotta, taradığı alan ve açılım biçimi ile çocukları çarpmalardan koruyacak şekilde tasarlanmalıdır. Pencere açılımını en fazla 15 cm açılacak şekilde sınırlayıcı detaylar üretilmelidir.
- İnsan temasına ve çarpmasına maruz kalabilecek her türlü camlı kapıda kullanılan camlar tamperli veya akrilik esaslı olmalı, kapılarda çarpmayı önlemek açısından kapı hidroliği ve kapı durdurucusu bulunmalıdır.
- Eğitim Yapılarında kullanılan tüm malzeme ve ürünlerde TSE sertifikası olması tercih edilecektir.
- Hiçbir sabit oturma grubu, masa vb. elemanlarda keskin ve kesici köşe bulunmamalı, açılmış doğrama kanatları ve keskin köşeli ısıtıcı radyatörler, koşuşturan çocukların çarpmayacağı biçimde düzenlenmelidir. Sıra, Masa, Tabure gibi malzemelerde vida ve çivi çıkıntıları olmamalıdır.
- Dolaplar, duvarlardaki resim çerçeveleri, yazı tahtası, akıllı tahta, panolar vb. donanım depremde devrilme riskine karşı duvara iyice sabitlenmelidir. Koridorlarda takılıp düşmeye ya da çarpmaya sebep olacak hiçbir malzeme bulundurmamalı. Sınıf ve laboratuardaki dolaplar üzerine kesinlikle malzeme konulmamalı. Sıra, masa dolap gibi malzemelerde vida, çivi çıkıntıları olmamalıdır. Kırık camlar ve aynalar hemen değiştirilmelidir.
- Sınıf ve Koridor duvarlarında asılı bulunan pano bağlantıları gevşek olmamalı ve kolay kırılabilir düz cam gibi malzemeler ile kaplanmamalıdır.

ISLAK ZEMİNLER

- Lavabo, koridorlar, kantin, yemekhane temizlendikten sonra asla ıslak bırakılmamalı mutlaka kurulanmalı.
- Kimyasal temizleyicilerin kullanma talimatlarına uyulmalı, ıslak zeminler temizlenirken kaymaz ayakkabılar giymeli ve uyarı levhaları koymalı, dışarı sarkarak temizlik yapılacaksa emniyet kemeri kullanmalı, çalışma sırasında eldiven giyilmeli ve maske takılmalıdır. Personel gerekli eğitimi almalıdır.
- Lavabolarda cam ve aynalarda hasar oluşması neticesinde değiştirilmelidir. Ayrıca lavabo bağlantılarının sağlamlığı kontrol edilmeli ve aksaklıklar hemen giderilmelidir.
- Islak temizlik sırasında kaygan zemin uyarı levhaları ile işaretlenmelidir.
- Kantin ve yemekhane zeminleri sürekli kuru olmalı ıslak ve deterjanlı bırakılmamalı, kayma ve düşmelere sebep olmamalıdır.
- Unutulmamalı ki okullarımızda rastlanan kazaların çoğu düşme, takılma ve kayma sonucu oluşmaktadır.

KİMYASALLAR VE HİJYEN

- Okullarda civa kullanılması yasaktır. Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 3/9/2012 tarihli yazısı ile civalar toplatılmıştır.
- Mutfak, kimyasal deposu, kazan dairesi, tuvaletler ve laboratuarlarda aspirasyon (egzost) sistemi kullanılmalıdır.
- Okullardaki tüm temizlik malzemeleri ve kimyasallar kendi kabında muhafaza edilmeli ve çocukların erişemeyeceği yerde saklanmalıdır.
- Paspas ve temizlik bezleri kalorifer petekleri üzerine kesinlikle konmamalı, temizlik temizden kirliye doğru yapılmalıdır.
- Temizlik malzemeleri ve kimyasal malzemelerin tutulduğu dolaplar kilitlenebilir olmalıdır.

ELEKTRİK

- Yetkisiz personelin arızaya müdahalesi kesinlikle engellenmelidir. Tüm bakım ve tamiratlar yetkili servis elemanı tarafından gerçekleştirilmelidir.
- Prizler topraklı ve çocuk korumalı olmalıdır.
- Tezgah altında kullanılan prizler musluk aksından uzaklaştırılmalıdır.
- TV, bilgisayar ve projeksiyon gibi elektrikli cihazların kabloları kablo kanalı içine alınmalıdır.
- Bahçe aydınlatma direkleri üzerindeki sigorta kapakları kilitli olmalıdır.
- Mesai sonunda tüm elektrikli aletlerin kapatıldığı kontrol edilmeli. Açıkta elektrik kablosu, sigorta, yuvasından çıkmış priz, anahtar olmamalı.
- Panolar kaçak akım sigortası ile korunmalı kilitli olmalı, topraklama tesisatı, elektrik tesisatı, asansör ve makinelerin yıllık periyodik muayeneleri düzenli olarak yapılmalıdır.
- Panoya müdahalede bulunacak yetkili personelin herhangi bir kaçak durumunda elektrik çarpmasından korunması amacıyla yalıtkan bir malzeme üzerinde ve gerekli kişisel koruyucu donanım kullanarak müdahale etmesi sağlanmalıdır.
- Bina içerisindeki tüm kırılmış ve yerinden çıkmış prizler onarılmalı ve değiştirilmeli ayrıca kabloların dağınık ve açıkta bulunmaması sağlanmalıdır.
- Panoların üzerine yüksek voltaj, ölüm tehlikesi asılmalı. pano anahtarının bulunduğu personelin iletişim bilgilerinin yer aldığı levhalar asılmalı.

ÇAY OCAĞI VE KANTİNLER

- Kantine ve Çay ocakları binanın diğer bölümlerinden en az 120 dakika yangına dayanıklı bölmeler ile ayrılmış olmalı. Bölme olarak ahşap ve diğer kolay yanıcı maddeler kullanılamaz.
- Kantine ve Çay ocaklarının bodrumda olması ve gaz kullanılması halinde, havalandırma sistemleri yapılır. İkinci bir çıkış tesis edilmeden gaz kullanımı yasaktır.
- LPG kullanılan çay ocaklarında, LPG tüpleri bodrum katta bulundurulamaz. LPG kullanılan ocakların bodrum katta olması hâlinde; gaz algılayıcının ortamdaki gaz kaçağını algılayıp uyarması ile devreye giren ve gaz akışını kesen, otomatik emniyet vanası veya ani kapama vanası gibi bir emniyet vanasının ve havalandırmanın bulunması gerekir.
- Tüplerin değişimi satan bayinin eğitilmiş çalışanı tarafından yapılır. Değiştirilme esnasında gaz kaçağının kontrolü için bol köpürtülmüş sabun kullanılır ve ateş kesinlikle kullanılmaz.
- Binada 2 den fazla lpg tüpü bulundurulmamalı. Hortum kullanılması gerektiğinde en fazla 150 cm uzunluğunda eksiz hortum kullanılır ve kelepçe ile sıkılır. Tüpler güneş ışınına maruz kalmamalı ve radyatör, ısıtıcı gibi ısı kaynaklarının yakınında bulundurulmamalı. Bina dışındaki tüplerden içerideki ocağa bağlantı yapılacaksa bağlantı çelik çekme veya bakır borular ile rakor kullanılmadan kaynaklı olması gerekir, Ana bağlantı borusuna kolay görülen ve kolay açılan ana açma-kapama valfi takılır.
- Dolu ve boş tüpler bir arada bulundurulmamalı, boş tüpler derhal iade edilmeli, tüpler çay ocağı dışında açık ortamda kafes içerisinde muhafaza edilmeli.
- Çay ocağı ve kantine zeminleri sürekli kuru tutulmalı, Malzemeler gelişigüzel istiflenmemelidir.
- Uygun nitelikte yangın tüpü olmalı ve personel yangın müdahale eğitimi almalı.
- İlkyardım dolabı bulundurulmalı, içerisinde yeterli malzeme bulundurulmalı.

MUTFAKLAR

- Bir anda 100 den fazla kişiye hizmet vermesi durumunda davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılmalı ve ocaklarda kullanılan gazın özelliğine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatı kurulmalı.
- Mutfakların bodrumda olması ve gaz kullanılması halinde, havalandırma sistemleri yapılır. İkinci bir çıkış tesis edilmeden gaz kullanımı yasaktır.
- LPG kullanan mutfaklarda, LPG tüpleri bodrum katta bulundurulamaz. LPG Kullanan mutfakların bodrum katta olması halinde; gaz algılayıcının ortamdaki gaz kaçağını algılayıp uyarması ile devreye giren ve gaz akışını kesen, otomatik emniyet vanası veya ani kapama vanası gibi bir emniyet vanasının ve havalandırmanın olması gerekir.
- LPG kullanılan büyük mutfaklarda gaz kaçağını tespit eden ve sesli olarak uyarı gaz uyarı cihazının bulundurulması mecburidir.
- Mutfaklar binanın diğer bölümlerinden en az 120 dakika yangına dayanıklı bölmeler ile ayrılmış olmalı. Bölme olarak ahşap ve diğer kolay yanıcı maddeler kullanılamaz.
- Çalışanlara eldiven, bone, önlük vb. kişisel koruyucu donanım verilmeli ve kullanımının takibi yapılmalıdır.
- Kullanılan gazın özelliğine göre uygun tipte 6kg lık söndürme tüpü olmalı ve 6 ayda bir kontrolleri yapıp, en geç 4 yılda bir tamamen boşaltılıp yeniden doldurulmalı ve hidrostatik teste tabi tutulmalı.
- Mutfak zeminleri sürekli kuru tutulmalı, Malzemeler gelişigüzel istiflenmemeli. Talimat hazırlandı. Kaymaz bant yapıldı.

ISI MERKEZİ (DOĞALGAZ)

- Kazanla ilgili talimatlar temin edilip uygun yerlere asılmalıdır.
- Gaz kullanılan kapalı bölümlerde, gaz kaçağına karşı doğal veya mekanik havalandırma sağlanması gerekir.
- Kazan dairesi kapısının, kaçış merdivenine veya genel kullanım merdivenlerine doğrudan açılmaması ve mutlaka bir ortak hol veya koridora açılması gerekir.
- Kazan dairesinde en az 1 adet 6 kg'lık çok maksatlı kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ve büyük kazan dairelerinde en az 1 adet yangın dolabı bulundurulur.
- Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek olan ana kapama vanası ile elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılabilir bir yere konulur.
- Doğalgaz kullanılan kazan dairelerinin gaz kullanılan kapalı bölümlerinde, gaz kaçağını algılayacak algılayıcıların olması şart. Gaz dedektörünün monte edileceği yer doğru tayin edilmeli, dedektör gaz kaynağına ya da ocağa yatay olarak 1.5- 4 metre mesafe içerisinde bulunmalıdır. Hava akımının güçlü olduğu yerlere, hava girişlerine monte edilmemelidir.
- Doğalgazın kazan dairelerinde kullanılması hâlinde, kazan dairesinde bulunan ve enerjinin alınacağı enerji tablosunun, etanj tipi patlama ve kıvılcım güvenli olması, kumanda butonlarının pano ön kapağına monte edilmesi ve kapak açılmadan butonlar ile çalıştırılması ve kapatılması gerekir.
- Kazanların topraklama dirençleri ölçülmeli, bağlantıları kontrol edilmeli, yıllık bakımları yapılmalı. Topraklamalar elektrik tesislerinde topraklamalar yönetmeliğine uygun olarak yapılmalıdır.
- Kazan dairesinde bulunan ve enerjinin alınacağı enerji tablosunun, etanj tipi patlama ve kıvılcım güvenli olması (Ex-proof) gereklidir.
- Kazan dairelerinde aydınlatma sistemleri; tavandan en az 50 cm sarkacak şekilde, veya üst havalandırma seviyesinin altında kalacak şekilde veya yan duvarlara etanj tipi floresan veya contalı glop tipi armatürler ile yapılır ve tesisat antigron olarak tesis edilir.
- Çıkış kapısının yangına en az 90 dakika dayanıklı, duman sızdırmaz ve kendiliğinden kapanabilecek özellikte olması gerekir.
- Birinci ve ikinci derece deprem bölgelerinde bulunan, eğitim binalarının ana girişinde, sarsıntı olduğunda gaz akışını kesen tertibat, gaz dağıtım şirketi veya yetkili kıldığı kuruluş tarafından yaptırılır ve belediye gaz dağıtım şirketi tarafından kontrol edilir. Gaz akışını kesen tertibat herhangi bir nedenle gaz akışını kestiği takdirde kesilen gazın tekrar açılması için bir bedel talep edilemez
- Kazan veya Isı dairelerinin (Kazan, Brülör, Kombi, Bacalar, Alarm cihazları, Yangın tüpleri) Periyodik bakımları yapılmalı ve Raporlanmalıdır.
- Kazan dairesinin hiçbir şekilde depo amaçlı kullanılmasına izin verilmemelidir.
- Bacaların temizliği ve kontrolü yetkili kişi/kuruluşlara periyodik olarak yaptırılmalıdır.

ISI MERKEZİ (FUEL-OİL)

- Kazan veya Isı dairelerinin (Kazan, Brülör, Kombi, Bacalar, Alarm cihazları, Yangın tüpleri) Periyodik bakımları yapılmalı ve Raporlanmalıdır. Ayrıca bu alanlar depo olarak kullanılmamalıdır.
- Bacaların temizliği ve kontrolü yetkili kişi/kuruluşlara periyodik olarak yaptırılmalıdır.
- Ateşleme (Kaloriferlik) Sertifikası bulunan personelin çalışması sağlanmalıdır.
- Kullanılan yakıtı uygun Kazan kullanım talimatının rahat görünen bir yere asılması gerekmektedir.
- Kazan dairelerinde duman bacalarına ilave olarak temiz ve kirli hava bacaları yaptırılması şarttır
- Kullanılan yakıtın tipine uygun 6kg lık söndürme cihazı kullanılmalıdır.(Fuel-oil yakıtlı kazanlarda köpüklü söndürme)

ISINMA ŐEKLİ (SOBA)

- Isıtma aracı olarak soba kullanılan yerlerde soba, tahta ve boyalı kısımlara zarar vermeyecek Şekilde, altına metal kaplı tabla, mermer veya benzeri malzeme konularak kurulur. Taban beton ise, bu tedbirlerin alınması mecburi değildir.
- Odada baca yok ise soba borusu; sac konan pencereden çıkarılıp, Őaęaktan 25 cm açıkta ve 50 cm yüksekte ve ucunda Őapka kullanılarak kurulur. Boruların birleŐtięi yerler çember ile kapatılıp, bu çemberden duvar ve tavana bağlanmak suretiyle, birbirinden ayrılması ve devrilmesi önlenir.
- Kullanım sırasında soba kapakları açık bırakılmaz, altında ve yanlarında odun, ıra, kömür, kibrit, benzin, gaz ve benzeri yanıcı ve parlayıcı madde bulundurulmaz. İçindeki ateş, gerektiğinde kapaklı mangala alınır.
- Odun ve kömür gibi katı yakıtlar ile yüksek oranda is bırakan sıvı yakıtlar kullanıldığı takdirde, borular ayda bir, bacalar ise iki ayda bir temizlenir.

ACİL DURUM ORGANİZASYONLARI

- Acil ıkıŐ yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkıŐı zorlaŐtıracak hiçbir engel bulunmaması, acil çıkış kapılarının kilitli veya bağlı olmaması sağlanır.
- Acil ıkıŐ kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri Şekilde olması sağlanır. Bu kapılar dıŐarıya doğru açılır. Acil ıkıŐ kapısı olarak raylı veya döner kapılar kullanılmaz.
- İŐyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik normlarına uygun Acil Durum Organizasyonu ve görevler belirlenmelidir.
- Kurum içerisinde bulunan çıkış göstergeleri, yn tabelaları ve Yangın ıkıŐları levhalar ile işaretlenmeli tahliye ve söndürme tatbikatları yapılmalı.
- Merdiven kapıları açık ve sürekli kullanılabilir durumda olmalıdır, Kapılar önünde çıkıŐı önleyecek malzeme bulunmayacak, Kapılar dışarı doğru açılacaktır.
- Kat tahliye planları yapılarak herkesin göreceği yerlere asılmalı, acil çıkış yolları işaretlenmeli ve Yılda bir Acil durum tatbikatları yapılmalıdır.
- İŞ Sağlığı ve Güvenliğini sağlamak için Yasak, Uyarı, Uyulması zorunlu davranıŐ, Acil ıkıŐ ve bilgilendirmeye ihtiyaç olan alanlarda güvenlik ve sağlık iŐaretleri kullanılmalıdır.
- Acil durum anında herkesin hangi kurumla irtibata geçmesi gerektiği ile ilgili telefon listesi hazırlanmıŐ görünür yerlere asılmıŐtır.
- İŐyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik normlarına uygun Acil Durum Organizasyonu ve görevler belirlenmeli yıl içerisinde mevzuatlar gereğince söndürme ve tahliye tatbikatları uygulanmalı, çalışanlara da bu eğitimler verilmelidir. Bu eğitimler İl İtfaiye Müdürlüğü ile koordineli bir Şekilde Sivil Savunma Birimince yapılmalıdır.
- Kurum içerisinde bulunan çıkış göstergeleri, yn tabelaları ve Yangın ıkıŐları levhalar ile işaretlenmeli tahliye ve söndürme tatbikatları yapılmalı.
- İŞ sağlığı ve güvenliğini sağlamak için yasak, uyarı, uyulması zorunlu davranıŐ, ilkyardıma, acil çıkış ve bilgilendirmeye ihtiyaç olan alanlarda güvenlik ve sağlık iŐaretleri kullanılmalıdır.
- Yangın dolaplarındaki yıpranmıŐ hotumlar değiştirilmeli ve su bağlantısının problemsiz olması sağlanmalıdır.

ASANSÖRLER

- Asansör makine dairesine yetkisiz kişilerinin girişi engellenmelidir.
- Her kabin taşıyabileceği azami yolcu sayısı ve yükün kg değerini açıkça gösteren kolayca görülebilen bir plaka taşınmalıdır. Montajcının adı ve adresi, CE işaretlemesi, seri ve tipinin adı, imalat yılı bir plaka üzerinde yazılmalı.
- Kabin kullanım halinde veya bir kapısı açıldığında yeterli şekilde aydınlatılmalıdır; bir acil durum aydınlatması da ayrıca olmalıdır.
- Kabinler, uzun süreli durma halinde bile, yolcular için yeterli havalandırmayı sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır.
- Asansörlerin ayda bir muayene ve yıllık periyodik kontrollerinin yaptırılması gereklidir.

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM

- Hizmetli ve diğer çalışanların yaptıkları işe uygun kişisel koruyucu donanım zimmet karşılığı teslim edilmeli,(gözlük, maske, eldiven, önlük...) kullanımını takip edilmelidir.

PERİYODİK BAKIMLAR

- Yangın tüplerinin yıllık bakımları yapılmalı, yeterli tüp bulundurulmalıdır.
- Kazan veya ısı dairelerinin(kazan, brülör, kombi, bacalar, alarm cihazları, yangın tüpleri...) yıllık periyodik bakımları yapılmalı , bu alanlar depo olarak kullanılmamalıdır. Çalışanlar kalorifer ateşleme eğitimi ve temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almalıdır.
- Asansörlerin ayda bir muayene ve yıllık periyodik kontrollerinin yaptırılması gereklidir.
- Topraklama tesisatı, elektrik tesisatı ve elektrikli makinelerin yıllık periyodik muayeneleri düzenli olarak yapılmalıdır.
- Diğer İş Ekipmanlarının ve makinaların periyodik muayeneleri düzenli olarak yapılmalı ve sürekli olarak gözetlenmelidir.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSELERİ

- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde herhangi bir alana geçen öğrenciler ile staj ve İME öğrencilerine alanlarına uygun Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi verilmeli, alana uygun kişisel koruyucu donanım yeterli sayıda atölyelerde bulundurulmalı; öğrenci, öğretmen ve teknisyenlerin iş başında kişisel koruyucu donanım kullanmaları sağlanmalıdır.
- Ayrıca atölyelerde bulunan makinelerin kullanma talimatları ve uyarı ikaz tabelaları makinenin hemen yanına asılmalı, makinelerin koruyucu donanımları hiçbir suretle çıkarılmamalı, makineler tamamen durdurulmadan ve enerji altında bakım ve onarımları yapılmamalıdır. Makinelerin koruyucuları yerinden çıkarılmamalıdır. Bozuk makine ve takımlar başkaları tarafından kullanılmaması için kaldırılmalı yada işaretlenmelidir.
- Laboratuvar ve atölyelerde kullanılan makine ve takımların periyodik bakımları yapılmalı arızalı parçalar yenilenmeli, kırık, bozuk aletler kesinlikle kullanılmamalıdır. Personel ve öğrenciye takım ve makinelerin tehlikeleri anlatılmalıdır. Daha sonra çalışmasına izin verilmelidir.
- Öğrencilerin staj ve işletmelerde mesleki eğitimlerine başlamadan önce sağlık kontrolleri, işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri ile iş sağlığını ve sağlık gözetimini gerektiren işletmeyi ilgilendiren bütün hususlar işletmeler tarafından sağlanmalı, takibi okul/kurum idaresince yapılmalıdır.

ÇATI

- Kışın çatıdan kar ve buz düşmeleri için özel tedbirler alınmalıdır.
- Çatı taşıyıcı sistemi ve Çatı kaplamaları yanmaz malzemelerden olmalıdır.
- Çatıya elektrik tesisatı çekilemez ve yalnız pilli veya akülü el feneri kullanarak çıkılabilir.
- Çatıya kontrolsüz ve izinsiz çıkışları önlemek için çatı katı kilitli tutulmalıdır. Kapı üzerine anahtarın hangi personelde olduğu ad soyad tel numaraları ile birlikte yazılmalıdır.
- Çatılarda yangına karşı koruma gereçlerinden başka bir eşya, yanıcı - parlayıcı madde bulundurulamaz. Çatı depo ve arşiv olarak kullanılamaz.
- Çatıda yapılan çalışmalar sırasında çalışanlar, yüksekte düşmeye karşı gerekli önleyici ve koruyucu (emniyet kemeri vb.) tedbirleri almaları konusunda uyarılmalı, güvenlik tedbirleri alınmadan çalışmalara izin verilmemelidir.
- Paratoner tesisatı yapılmalı ve periyodik bakımının yapılması gereklidir.
- Çatının rüzgar ve fırtınada oluk, kiremit, anten v.b. malzemelerin düşerek can kaybına sebep olmaması için aylık ve yıllık kontrolleri yapılmalı.

OKUL SERVİSLERİ VE PERSONEL ARAÇLARI

- Okul bahçelerine servis yolları çizilmeli, araç ve yaya yolu ayrılmalı. Mümkünse bahçeye servis ve araç alınmamalı. Alınması halinde görevlilerce gözetlenmeli.
- Okul servislerinin güvenlik ve trafik kurallarına uymaları ve öğrencilerin emniyet kemeri takmaları sağlanmalı ve Serviste sigara içilmemelidir.
- Duraklarda kaldırırma yaklaşarak güvenli iniş ve binış sağlanmalı.
- Öğrencilerin etkinlik alanlarına geçişlerde motorlu trafik yollarından geçmesi önlenmelidir
- Eğitim yapısına doğrudan güvenli yaya ve trafik ulaşımı sağlanmalı, öğrencilerin araç inme/binme noktalarından bina girişine kadarki güzergâhları uygun bir döşeme kaplaması ile kaplanmış, trafik ve yaya yolları bitki veya korkuluk gibi kesin ayırıcılarla ayrılmış olmalıdır.

GENEL

- Mutfak, kalorifer ekipmanları üzerlerinde, atölyelerde, yurtlardaki elektrikli cihazların üzerlerinde kullanma talimatları olmalıdır.
- Soğuk depolara öğrenci girişini engelleyecek tedbirler alınmalı, soğuk depolarda ve havalandırılmayan mekanlarda kapalı kalmaya karşı içerden açılabilen mekanizmalı kilit sistemi kullanılmalıdır.
- Okul binaları, yaz döneminde ve yarıyıl tatilinde olmak üzere yılda en az iki kere ve gereken hallerde haşerelere karşı uygun ilaçla yetkililerince ilaçlanmalıdır.
- Hizmet alma yoluyla çalışan personel ve kantin çalışanlarının sabıka kaydı ile hijyen ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimi belgesi istenmeli.
- Lpg tüplerinin bodrum katta bulundurulması yasaktır. Ayrıca lpg tüplerinin dedantör ve hortumları her yıl periyodik olarak kontrol edilmeli, 3 yılda bir yenilenmelidir. Tüpler kalorifer gibi ısı kaynaklarından en az 2 m uzakta olmalıdır. Lpg ve doğalgaz kullanılan yerlerde mutlaka gaz alarmı takılmalıdır. Mutfaklarda (yemekhane, kantin, kahvaltı salonu) yanıcı ve patlayıcı maddelerin (tüp, vb.) saklandığı bölümlerin güvenlik tedbirleri alınmalıdır.
- Çatı, ağaç budama, dış cephe onarım ve tadilat gibi yüksekte çalışma gerektiren işlerde, yüklenici firma tarafından yüksekte çalışma eğitimi almış ve emniyet kemeri v.b. kişisel koruyucu donanımı olan personel çalıştırılabilir. Gerekli iş sağlığı ve güvenliği şartları sağlanmadan işe başlatmayınız.

Yukarıdaki önleyici tedbirler uygulanarak okullarımızdaki tehlikeli durumlar ve tehlikeli hareketler yok edilecek, çalışanlarımızın ve öğrencilerimizin sağlık ve güvenliklerini daha yüksek standartlara çıkararak kazalardan koruyacaktır.

Önlemek ödemekten her zaman daha kolay ve ucuzdur.